

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM**
Allmänna avdelningen
Enhet 17

DOM
2013-12-20
Meddelad i
Stockholm

Mål nr
24331-13

SÖKANDE

Ramböll Sverige AB, 556133-0506
Box 17009
104 62 Stockholm

MOTPART

Stockholms Stad, Fastighetskontoret
Box 8312
104 20 Stockholm

SAKEN

Överprövning enligt lagen om offentlig upphandling

KONKURRENSVERKET	
2013-12-23	
Avd	
Dnr	
KSnr	Aktbil

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår ansökan.

Dok.Id 430293

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
115 76 Stockholm	Tegeluddsvägen 1	08-561 680 00	08-561 680 01	måndag – fredag 09:00-15:00
		E-post: forvaltningsrattenistockholm@dom.se		

YRKANDEN M.M.

Stockholms Stad, Fastighetskontoret (staden) genomför en upphandling avseende konsulttjänster avseende el- och teleprojektering för ombyggnation av Östermalmshallen i Stockholms stad, dnr 2.6.1-253/2013. Upphandlingen genomförs genom ett öppet förfarande enligt lagen om offentlig upphandling (2007:1091) LOU. Enligt tilldelningsbeslut meddelat den 1 oktober 2013 har staden beslutat att tilldela avtal till annan leverantör än Ramböll Sverige AB (bolaget).

Bolaget ansöker om överprövning av upphandlingen och yrkar i första hand att förvaltningsrätten förordnar att upphandlingen inte får avslutas förrän rättelse har vidtagits. Den rättelse som ska vidtas är att staden, med upphävande av meddelat tilldelningsbeslut daterat den 1 oktober 2013, ska företa en ny anbudsprövning varvid bolagets anbud ska upptas till utvärdering. Bolaget yrkar i andra hand att upphandlingen ska göras om.

Till stöd anför bolaget i huvudsak följande. Staden har underkänt bolagets anbud då det i sin beskrivning av ett referensuppdrag inte beskrivit hur detta avsåg aspekten ”med tillhörande lagstiftning”. Referensuppdraget avser ett svenskt objekt med en svensk beställare. I referensuppdraget har med andra ord svensk lagstiftning varit tillämplig. Det har inte varit uppenbart för bolaget att det också krävdes en uttrycklig hänvisning till svensk lagstiftning. Bolaget har utgått från att detta krav varit aktuellt om utländska referensobjekt åberopats av anbudsgivare för att visa att uppdraget utförts med kravställning motsvarande svensk lagstiftning. Det är en självklarhet att gällande regelverk avseende brandsäkerhet och utrymning utgjort ett ingående moment och beaktats i det aktuella uppdraget bolaget redovisat.

Ingen av de tre anbudsgivare som gått vidare till anbudsutvärdering hänvisar i sina beskrivningar till lagstiftning utan till Svenska Brandskyddsföreningens regelverk SBF 110:6. Bolagets anbud har med andra ord inte behandlats lika i förhållande till dessa anbudsgivares anbud. Det har inte framgått av förfrågningsunderlaget att det man skulle acceptera en hänvisning till SBF 110:6. Det är inget obligatorium att ställa frågor.

Formuleringen med avseende på vad en beskrivning av referensuppdrag ska innefatta med avseende på "tillhörande lagstiftning" är otydlig och ger upphov till tolkningsmöjligheter som inte är förenliga med den grundläggande principen om förutsebarhet för anbudsgivare i anbudsprocessen. Formuleringen brister i tydlighet både beträffande kravets formulering i sig och vad som krävs av anbudsgivare för att visa på uppfyllelse.

Bolaget har lämnat ett mycket konkurrenskraftigt anbud och har lidit, eller riskerar i vart fall att lida, skada till följd av stadens beslut att underkänna bolagets anbud och undanta det från utvärderingen.

Staden bestrider bifall till ansökan och uppger i huvudsak följande. Staden har efterfrågat en beskrivning av hur referensuppdraget avsåg aspekter rörande brandsäkerhet och utrymning samt med tillhörande lagstiftning i upphandlingen eftersom elprojektören ska projektera gällande brandutrymmen. Då brandutrymmen avser personskydd skulle det genom skrivningen säkerställas att erforderlig lagstiftning efterföljts i referensuppdraget. Staden har ingen skyldighet att låta en anbudsgivare förtydliga eller komplettera sitt anbud.

Staden har vid sin bedömning av referensuppdraget bedömt att om en anbudsgivare angett att de arbetat utifrån eller uppfyllt brandskyddsdocumentationen, lagstiftning eller SBF 110:6, så har man uppfyllt gällande myndighetskrav och de i förfrågningsunderlaget uppställda kraven i denna

del. SBF 110:6 är en del av Svenska Brandskyddsföreningens regelverk. Sökanden har för referensuppdrag 2 och 3 angett "automatiskt brandlarm enligt SBF 110:6" och beträffande referensuppdrag 3 även angett att installationer är utförda i enlighet med gällande brandskyddsdokumentation. Alla anbudsgivare har behandlats lika då staden accepterat sökandens referensuppdrag 2 och 3. Det finns inte någon begränsning till att endast referensobjekt inkomna från utländska anbudsgivare ska beskriva uppfyllandet av kravet. Inga frågor har inkommit avseende "tillhörande lagstiftning".

SKÅLEN FÖR AVGÖRANDET

De grundläggande principer som ska efterlevas vid all offentlig upphandling är principerna om icke-diskriminering, likabehandling, transparens (öppenhet och förutsebarhet), proportionalitet och ömsesidigt erkännande. Prövningen i förvaltningsrätten utgör en kontroll av om det på grundval av vad sökanden har framfört i målet finns anledning att vidta sådana åtgärder som anges i 16 kap. 6 § LOU.

För att ett ingripande ska bli aktuellt krävs vidare att sökanden kan visa att han har lidit skada eller kan komma att lida skada på grund av att den upphandlande myndigheten brutit mot någon grundläggande princip eller bestämmelse i LOU.

Förfrågningsunderlaget

Den upphandlande myndigheten har, inom ramarna för de grundläggande principerna, en mycket stor frihet att utforma sitt förfrågningsunderlag. Med transparens avses främst skyldigheten för den upphandlande myndigheten att lämna information om upphandlingen och det praktiska tillvägagångssättet vid denna samt rätten för leverantörer att få tillgång till denna information så att de i förväg känner till vad som gäller vid upphandlingen

(prop. 2006/07:128 s. 132). Ett förfrågningsunderlag ska vara så tydligt att samtliga anbudsgivare ges insikt i hur bedömningen av deras anbud kommer att göras och en utvärderingsmodell ska vara så utformad att den är ägnad att leda till ett rättvisande resultat. Förfrågningsunderlag och utvärderingsmodeller som inte är optimalt utformade får dock godtas under förutsättning att de principer som bär upp LOU och EU-rätten inte träds för när (jfr RÅ 2002 ref. 50).

Bolaget har anfört att formuleringen "tillhörande lagstiftning" brister i tydlighet både beträffande kravets formulering i sig och vad som krävs av anbudsgivare för att visa på uppfyllelse. Förvaltningsrätten anser emellertid att det aktuella kravet, även om det inte kan anses optimalt utformat med hänsyn till hur staden senare tillämpat det, får godtas då det av bolaget inte visats annat än att det haft möjlighet att precis som i redovisandet av bolagets två övriga referensuppdrag hänvisa till SBF 110:6. Den aktuella formuleringen innebär således, enligt förvaltningsrätten, inte att de principer som bär upp LOU och EU-rätten kan anses ha trätts för när.

Utvärderingen

En av huvudprinciperna enligt LOU är att anbud som inte uppfyller förfrågningsunderlagets obligatoriska krav, s.k. skall-krav, inte får beaktas vid utvärderingen. Krav som anges i förfrågningsunderlaget måste således vara uppfyllda för att den upphandlande myndigheten ska kunna pröva anbudet. Den upphandlande myndigheten får inte heller ändra eller frånfalla uppställda krav, eftersom förfarandet då skulle bryta mot likabehandlingsprincipen och principen om öppet förfarande.

Bolaget har anfört att dess anbud inte behandlats lika i förhållande till tre andra anbud som gått vidare till anbudsutvärdering trots att dessa i sina beskrivningar inte heller hänvisar till lagstiftning utan till Svenska Brand-

skyddsföreningens regelverk SBF 110:6. Staden invänder dock att alla anbudsgivare har behandlats lika då staden accepterat alla anbud som angett att man i referensuppdragen arbetat utifrån eller uppfyllt brandskydds-dokumentationen, lagstiftning eller SBF 110:6. Bolaget invänder mot detta att det inte har framgått av förfrågningsunderlaget att staden skulle acceptera en hänvisning till SBF 110:6.

Förvaltningsrätten bedömer att staden i sin utvärdering i och för sig har gjort en extensiv tolkning av begreppet lagstiftning men att man ändå inte kan anses ha ändrat eller frånfallit kravet på sådant sätt som skulle bryta mot likabehandlingsprincipen eller principen om öppet förfarande. Det finns vidare, enligt förvaltningsrätten, ingen anledning att anta att någon potentiell leverantör avstått från att avge ett anbud på grund av formuleringen "tillhörande lagstiftning". Vidare är det i målet inte visat annat än att staden behandlat alla anbud lika. Förvaltningsrätten finner således att stadens bedömning att bolagets anbud inte har uppfyllt skall-kravet gällande "tillhörande lagstiftning" inte är i strid med likabehandlingsprincipen.

Vad bolaget anfört om att det är en självklarhet att gällande regelverk avseende brandsäkerhet och utrymning beaktats i det aktuella uppdraget eller vad bolaget anfört om att det utgått från att kravet varit aktuellt endast om utländska referensobjekt åberopats av anbudsgivare föranleder ingen annan bedömning.

Förvaltningsrätten finner sammanfattningsvis att det saknas skäl att besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts. Ansökan om överprövning ska därmed avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i bilaga 1 (DV 3109/1A LOU).

Magnus Åhammar

Rådman

Johannes Dahlman har föredragit målet.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Stockholm.

Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.
2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.